

BESLUTSFÖRSLAG

Österlind, Jenny
Jenny.Osterlind@skane.se

Datum 2024-03-13
Ärendenummer 2024-POL000018

1 (6)

Återrapportering ekonomi SHS SUS

Ordförandens förslag

1. Sjukhusstyrelse Sus godkänner återrapportering av uppdrag till förvaltningschefen att ta fram underlag för hur personalkostnader kan reduceras utan anställningsstopp, varsel eller negativ påverkan på tillgänglighet i möjligast mån och med särskild hänsyn till patientsäkerhet.
2. Sjukhusstyrelse Sus ger förvaltningschefen i uppdrag att genom verksamhetscheferna och förvaltningsövergripande avdelningschefer genomlysa verksamheterna så att bemanningen kan reduceras motsvarande 470 miljoner kronor. Det motsvarar en reduktion med 5 % av antalet heltidsanställda jämfört med december 2023. Reduktionen skall ske genom att vissa anställningar inte återanställs vid avgångar, såsom vid uppsägning eller pensionsavgångar. Det åligger verksamhetschefen respektive avdelningschefen att avgöra vilka anställningar inom verksamheten som måste återbesättas samt var i verksamheten en reduktion kan genomföras.
3. Sjukhusstyrelse Sus ger förvaltningschefen i uppdrag att genomlysa samtliga verksamhetsområden i syfte att undersöka i vilken grad en ökad koncentration av delar av verksamheten till en ort kan bidra till effektivisering och kostnadsminskning.

Sammanfattning

Sjukhusstyrelse Sus beslutade 2024-02-29 om en uppdaterad ekonomisk åtgärdsplan. Planen omfattar åtgärder som motsvarar 865 miljoner (helårseffekt för år 2024). Det har inte kunnat redovisas full effekt av åtgärderna, dessutom skulle ett resultat av förvaltningens normala kostnadsutveckling ge ett högre förväntat underskott än det i budgeten angivna beloppet på 815 miljoner.

Sjukhusstyrelsen gav mot denna bakgrund förvaltningschefen i uppdrag att fortsätta arbetet med att identifiera och genomföra kostnadsreducerande åtgärder samt att ta fram underlag för hur personalkostnader kan reduceras utan anställningsstopp, varsel eller negativ påverkan på tillgänglighet i möjligast mån och med särskild hänsyn till patientsäkerhet.

Förvaltningschefen redovisar uppdraget genom förevarande ärende.

Mot bakgrund av den negativa ekonomiska situationen som Skånes universitetssjukhus (Sus) och Region Skåne befinner sig i behöver en genomlysning av kostnader ske med målet att reducera förvaltningens kostnader med 470 miljoner kronor. Föreliggande förslag innebär en neddragning av personalresurser inom samtliga VO och förvaltningsövergripande avdelningarna på totalt 5 %, vilket motsvarar 640 heltidsanställningar. Reduktionen skall ske genom att vissa anställningar inte återanställs vid avgångar, såsom vid uppsägning eller pensionsavgångar. Sedan tidigare har en neddragning av personalresurser inom de förvaltningsövergripande avdelningarna på totalt 10%, genomförts under hösten 2023. Neddragningen omfattade då endast tjänster inom den övergripande administrationen. Sus kostnader för de gemensamma förvaltningsövergripande avdelningarna utgör idag cirka 3% av Sus totala personalkostnader.

Som en del i arbetet med att effektivisera verksamheten föreslås även att samtliga verksamhetsområden ska undersöka i vilken grad delar av verksamheten i ökad utsträckning kan koncentreras till en ort.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 24-03-13
2. SHS SUS § 9 20240229

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Skånes universitetssjukhus (Sus) befinner sig i en mycket problematisk ekonomisk situation. 2023 års resultat blev ett underskott på 1 895 miljoner kronor. Det motsvarar knappa 12% av sjukhusets finansiering. En stor del av underskottet berodde på att de ekonomiska åtgärdsplaner som förvaltningen la fram inte fick önskad effekt i tid.

Regionen har i och med att de åberopat särskilda omständigheter kopplat till budgeteringsregler kunnat underbalansera 2024 års budget med dryga 4 miljarder. För Sus del innebär det ett stort tillskott av regionbidraget jämfört med 2023. Trots det tyder prognoserna på att Sus, om aktiva åtgärder inte vidtas, även under 2024 kommer att ha få ett ekonomiskt underskott.

I internbudgeten inför 2024 angavs det att Sus förväntade underskott skulle bli 815 miljoner om inga åtgärder vidtogs. Bedömningen baserade sig på att förvaltningens kostnadsutveckling under året i princip enbart skulle bero på pris- och löneutvecklingen och att volymerna av till exempel inköp och arbetade timmar skulle ligga i nivå med 2023. Givet förvaltningens normala kostnadsutveckling kan det förväntade underskottet bli betydligt högre än det angivna beloppet. Kostnadsutvecklingen de senaste åren innehåller dels ökade

kostnader under pandemiåren och dels 2023 års enormt höga inflation. Förvaltningen antar att dessa inte upprepas och gör då bedömningen att 2024 års ekonomiska problem landar runt 1,1 miljard om inga åtgärder vidtas. Resultatet efter februari är ett underskott på 215 miljoner. Det i sig tyder på ett potentiellt underskott på minst 1,1 miljard.

Med anledning av den ekonomiska situationen har Sus under ett antal år arbetat med att identifiera och genomföra kostnadsreducerande åtgärder, vilket resulterat i en handlingsplan som i nuläget omfattar åtgärder om 865 miljoner kronor i helårseffekt. Åtgärderna bygger till stor del på de planer som togs fram 2023 och som inte fick önskad effekt i tid. Förvaltningen bedömer att åtgärderna är tydliga och realistiska men tidsaspekten är en utmaning. Vissa av åtgärderna är från början ämnade att nå hela den bedömda effekten under tre år. Det är dock av största vikt att de för full effekt under innevarande år. Därför måste förvaltningen intensifiera sitt arbete med att implementera alla sina ekonomiska åtgärder.

Det står således klart att 865 miljoner inte kommer att räcka för att nå en ekonomi i balans. Mot denna bakgrund gav Sjukhusstyrelse Sus vid sammanträdet 2024-02-29 förvaltningschefen i uppdrag att fortsätta arbetet med att identifiera och genomföra kostnadsreducerande åtgärder samt att ta fram underlag för hur personalkostnader kan reduceras utan anställningsstopp, varsel eller negativ påverkan på tillgänglighet i möjligast mån och med särskild hänsyn till patientsäkerhet.

Reduktion av personalkostnader

Reduktioner av personalkostnader ingår redan till viss del i åtgärdsplanen på 865 miljoner kronor. Förvaltningens verksamheter arbetar till exempel med att reducera kostnaderna kopplat till så kallade dyra bemanningslösningar så som övertid och timtidskostnader. De arbetar aktivt med att minska löneglidningar i form av lönekonkurrens mellan verksamheter. De ser över sina kostnader kopplade till läkarnas jourer. Hela förvaltningen har även infört ett förstärkt dispensförfarande vid nyrekryteringar för att minska ökningstakten av vissa personalkategorier. Precis som hela regionen arbetar även Sus med hyrstoppet för sjuksköterskor. Därutöver har en neddragning av personalresurser inom de förvaltningsövergripande avdelningarna på totalt 10%, genomförts. Neddragningen omfattade tjänster inom den övergripande administrationen. Sus kostnader för de gemensamma förvaltningsövergripande avdelningarna utgör idag cirka 3% av Sus totala personalkostnader.

En ytterligare reduktion av personalkostnader som motsvara skillnaden mellan lagda åtgärder på 865 miljoner och det bedömda ekonomiska problemet på 1,1 miljarder kronor, skulle innebära en reduktion om 235 miljoner kronor. Då reduceringen ska ske utan anställningsstopp eller varsel innebär det i praktiken att reduktionen måste ske i samband med den naturliga personalomsättningen.

En reduktion av personalkostnader med 235 miljoner kronor skulle med förvaltningens nuvarande personalsammansättning innebära en bemanningsreduktion med 320 heltidsanställda spritt över hela förvaltningen. Det motsvarar en reduktion om 2,5% jämfört med december 2023. Det totala antalet anställda är i det läget fortfarande fler än i december 2019. Det bedöms dock finnas en risk att de åtgärder som redan ingår i åtgärdsplanen till viss del sammanfaller med åtgärder som vidtas med anledning av reduktionen och att det därför krävs en större reduktion för att uppnå efterfrågad kostnadsbesparing. En bemanningsreduktion med 5% jämfört med december 2023 skulle innebära en reduktion av personalkostnader med 470 miljoner kronor, vilket bedöms i högre utsträckning motsvara det faktiska behovet. Det motsvarar cirka 640 heltidsanställda spritt över hela förvaltningen.

Den ökning av personalresurser som skett inom vissa personalkategorier de senaste åren har för sjukhuset som helhet inte inneburit motsvarande ökning av produktionen. På Sus har sedan 2019 antalet mixpoäng, ett aggregat mått på produktion inom svensk sjukvård, minskat med 11% inom öppenvården och med 8% inom slutenvården. Samtidigt har antalet läkare och undersköterskor ökat med runt 8%. Detta parallellt som kringresurser i form av till exempel servicemedarbetare också ökat. Att notera är dock att antalet sjuksköterskor under samma period har minskat med dryga 4%, vilket är något som påverkat produktionen negativt. Det finns givetvis ett flertal andra faktorer som påverkar produktivitetsutvecklingen, men utvecklingen är knappast långsiktigt hållbar.

En strukturerad reduktion av Sus bemanning utan varsel eller anställningsstopp bedöms kunna genomföras om förvaltningen tar fram en tydlig plan för vilka delas av verksamheten som måste ha kvar nuvarande bemanning och vilka som kan bidra till en bemanningsreduktion.

Reduktionen ska så långt som möjligt organiseras så att den inte får någon negativ effekt på sjukhusets kärnverksamhet i form av kvalitet, produktion eller tillgänglighet. Detta förutsätter ett utvecklat arbete med produktionsplanering. En fördjupad analys över utvecklingen av produktion i relation till bemanningsnivå för att långsiktigt landa i rätt kompetensmix är nödvändig för att minska påverkan på produktion, kvalitet och tillgänglighet.

Sus verksamhetsområden varierar i storlek, uppdrag, arbetssätt och personalbehov. Detta gäller även de förvaltningsövergripande avdelningarna, i vilka olika administrativa funktioner är organiserade. Ett mål om reduktion bör därför inte rikta sig till en viss yrkeskategori utan till verksamheten som helhet som får bestämma internt hur reduktionen skall falla ut.

Mot ovan bakgrund föreslås en reduktion genomföras genom att Sus förvaltningschef, på uppdrag av Sjukhusstyrelse Sus, ålägger samtliga verksamhetschefer och avdelningschefer (förvaltningsövergripande avdelningar) att genomlys sina verksamheter och inkomma med en plan för var och hur verksamheten kan reducera sin bemanning motsvarande totalt 470 miljoner

kronor (640 heltidsanställda), genom att inte återanställa vid avgångar, såsom vid uppsägningar eller pensionsavgångar. Fördelningen av reduktionen av heltidsanställda per verksamhetsområde/avdelning baseras på antalet anställda per område.

- Planen skall tydligt ange vilka delar av verksamheten som måste bibehålla nuvarande bemanning och vilka delar som bidrar till en bemanningsreduktion.
- Planen skall också beskriva vilka åtgärder och förändringar av verksamheten som måste genomföras för att reduktionen skall kunna implementeras, samt planens konsekvenser för patientsäkerhet och kvalitet respektive medarbetare och arbetsmiljö.
- I möjligaste mån skall verksamheten även förmedla när reduktionen kan vara fullt genomförd givet normal personalomsättning.

Givet normal personalomsättning förväntas åtgärden ge full effekt under hösten 2024.

Som en del i arbetet med att effektivisera verksamheten föreslås vidare att samtliga verksamhetsområden ska undersöka i vilken grad delar av verksamheten i ökad utsträckning kan koncentreras till en ort.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

De föreslagna neddragningarna av budgeterade heltidsresurser kommer att reducera förvaltningen kostnader med knappa 470 miljoner årligen när förslaget är helt genomfört. Besparingens omfattning beror dock på vilka individer som blir berörda.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurist har inte bedömts nödvändigt.

Miljökonsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Information i CESAM 2024-03-05. Samverkan i ärendet fortsätter lokalt på Skånes universitetssjukhus 2024-03-13. Fackliga parter önskar inkomma med protokollsanteckningar. Därutöver genomförs samverkan i anslutning till att förändringar aktualiseras i enlighet med ordinarie rutinerna.

Uppföljning

Uppföljning sker löpande under året som del av Region Skånes ordinarie uppföljningsprocess (månadsrapporter, delårs- och helårsberättelse). Fördjupad

uppföljning till styrelsen, samt uppdatering och redogörelse av kostnadsreducerande åtgärder, sker också under året vid behov.

Maria Berglund
Ordförande

Björn Lövgren Ekmehag
Förvaltningschef